

Good Guidance Stories 2.0

Yhteenveto metodologisesta käsikirjasta

Maaliskuu 2019

Antonia Restemeier, MetropolisNet, Good Guidance Stories 2.0 -hankeyhteenliittymän edustaja

Good Guidance Stories 2.0 -hankekumppanit

Koko metodologinen käsikirja sekä lisätietoa hankkeesta ja edellä luetelluista hankekumppaneista on saatavilla hankkeen verkkosivustolta osoitteessa:

www.goodguidancestories.org

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä. Hankeviite: 2018-1-UK01-KA204-048220

Hanke

Erasmus+-ohjelman osarahoittaman Good Guidance Stories 2.0 -hankkeen tavoitteena on parantaa nuorten aikuisten kouluttautumista ja työllistymistä koskevia tiedotus-, neuvonta- ja ohjauspalveluita (Information, Advice and Guidance, IAG) kehittämällä IAG-ohjaajille tarkoitettuja oppimateriaaleja. Hankkeessa keskitytään nuoriin aikuisiin (18–35-vuotiaat) ja erityisesti henkilöihin, joiden työllistymisen tiellä on esteitä.

Good Guidance Stories 2.0 -hankkeessa hyödynnetään kahden edeltävän hankkeen (Good Guidance Stories eli Guide-hanke ja Good Guidance Stories+ eli Guide+-hanke) tuloksia, kuten hankkeissa kehitettyjä kahdeksaa tapaustutkimusmoduulia ja opetusohjeita. Tavoitteena on tämän hankkeen aikana muuntaa kyseiset tapaustutkimukset digitaaliseen muotoon ja muokata niitä työelämän viimeaikaisten kehitysten sekä IAG-ohjaajien ja nuorten aikuisten tarpeiden pohjalta.

Guide 2.0 -hankkeessa jatketaan tapaustutkimuksiin perustuvien oppimateriaalien kehittämistä myös mutkikkaisiin tilanteisiin, joihin ei ole olemassa selkeitä ratkaisuja (mikä on yleistä IAG-ohjaajien työssä). Tarkoituksena on kehittää seitsemän uutta tapaustutkimusta, joissa keskitytään asiakkaiden työllistettävyyteen ja tämän päivän työmarkkinoiden haasteisiin. Kehitystyöstä vastaa 12 IAG-ohjaajasta ja -esimiehestä koostuva kansainvälinen ammattiyhteisö.

Kuudessa hankekaupungissa (Lontoossa, Dublinissa, Triestessä, Marseillessa, Berliinissä ja Tampereella) toteutetun tutkimuksen pohjalta kehitettiin metodologinen käsikirja tukemaan Good Guidance Stories 2.0 -hanketyötä ja etenkin uusien tapaustutkimusten kehittämistä.

Hankkeen perimmäisenä tavoitteena on kehittää nuorten aikuisten IAG-palveluita ja etenkin palveluita, joita tarjotaan asiakkaille, joiden tarpeet ovat monisyisiä, jotka ovat vaikeassa asemassa tai joita nykyinen järjestelmä palvelee heikosti. Lisäksi hankkeessa pyritään vastaamaan ylikansallisiin eurooppalaisiin vaatimuksiin, joiden mukaan IAG-käytäntöjä on radikaalisti muutettava etenkin niiden nuorten aikuisten osalta, joiden työelämään siirtymisen tiellä on eniten esteitä.

Tapaustutkimukset ja yhteistuotanto

Yhteissuunnittelu ja yhteistuotanto ovat Good Guidance Stories 2.0 -hankkeen metodologisen lähestymistavan keskeisiä käsitteitä. Yhteissuunnittelun taustalla on ajatus, jonka mukaan ongelman ymmärtäminen ja ratkaisu tehostuu, kun palvelumuotoilijat, palveluntarjoajat ja palveluiden kuluttajat tarkastelevat ongelmaa yhdessä. Tätä lähestymistapaa on sovellettu 2000-luvun alkupuolelta lähtien yhä kasvavassa määrin julkisten palveluiden muutosprosesseissa, joissa palveluiden käyttäjillä katsotaan olevan paras asiantuntemus omista kokemuksistaan ja siten myös merkittävä rooli palvelun muotoiluprosessissa.

Yhteistuotantoa koskevaa lähestymistapaa sovelletaan Guide 2.0 -hankkeen kaikissa vaiheissa laadullisesta tutkimuksesta aina täydennyskoulutussuunnitelman kehittämiseen ja testaukseen asti. Yhteistuotantoa hyödynnetään myös osallistavassa tutkimusprosessissa ja hankemaiden palveluohjaajille tarkoitetun kansainvälisen ammattiyhteisön perustamisessa.

Oppimateriaali laadittiin tapaustutkimusten muotoon, sillä ne yhdistävät erityisen tehokkaasti ”teorian ja käytännön sekä akateemiset ja työelämän näkökohdat” (Barkley ja Major 2005, s. 81). Lisäksi niitä

voidaan soveltaa myös mutkikkaisiin tapauksiin, joihin ei ole olemassa selkeitä ratkaisuja, mikä on yleistä IAG-ohjaajien työssä.

Guide- ja Guide+-hankkeissa kehitettyjä tapaustutkimuksia täydentävät myös opetusohjeet, joissa annetaan lisätietoa ja yhteenvedo oppimistavoitteista, erilaisista opetusmenetelmistä, pohdittavista kysymyksistä, aiheeseen liittyvästä tutkimuksesta sekä muiden kouluttajien kokemuksista opetustilanteissa. Ensimmäisessä Guide-hankkeessa kehitetty menetelmäkäsikirja sisältää yksityiskohtaiset ohjeet tapaustutkimusten kehittämiseen ja hyödyntämiseen.

Guide 2.0 -hankkeessa kuudesta hankemaasta peräisin olevista IAG-ohjaajista ja -esimiehistä koostuva kansainvälinen ammattiyhteisö kehittää seitsemän uutta tapaustutkimusta.

Tutkimus

Taustatutkimus toteutettiin kaikissa kuudessa hankekaupungissa, ja siihen osallistui yhteensä 184 IAG-ohjaajaa ja -esimiestä sekä IAG-palveluita käyttävää nuorta asiakasta. Tutkimuksessa järjestettiin ryhmäkeskusteluja ja haastatteluja, joissa osallistujat keskustelivat tehokkaista IAG-käytännöistä, vaihtoivat kokemuksia hyvistä ohjauksen käytännöistä, nimesivät IAG-toimien tehokkuuteen vaikuttavia tekijöitä sekä kertoivat nykyisistä haasteista.

Nuoria aikuisia oli otannassa eniten (81 osallistujaa). He osallistuivat osallistavan arviointimenetelmän periaatteiden mukaisesti suunniteltuihin ryhmäkeskusteluihin. Tämän tutkimusryhmän rakenne noudatti myös yhteissuunnittelun ja yhteistuotannon periaatteita, joiden mukaan yksilö on oman elämänsä ja elinympäristönsä paras asiantuntija. Otannan nuoret aikuiset olivat 18–29-vuotiaita ja heidän

koulutustaustansa oli vaihteleva (korkeakoulututkinto–ei keskiasteen tutkintotodistusta). Osa oli työttömänä tutkimushetkellä, osa osallistui johonkin koulutus- tai työllisyysohjelmaan ja osa oli äskettäin työllistynyt. Jotkin nuoret olivat maahanmuuttajataustaisia. Kaikki osallistujat olivat kuitenkin käyttäneet IAG-palveluita viime kuukausien aikana.

Tutkimuksessa haastatellut 65 ohjaajaa olivat IAG-palveluita tarjoavien organisaatioiden työntekijöitä. Osa heistä oli erikoistunut nuorille aikuisille suunnattuihin IAG-palveluihin, kun taas toiset työskentelivät myös muiden kohderyhmien kanssa. Ohjaajat työskentelivät koulutustaustaltaan ja uraodotuksiltaan hyvin vaihtelevien kohderyhmien parissa, joten otannassa ovat edustettuina monenlaiset IAG-palvelut.

Esimiehet olivat tutkimuksen kannalta hankalimmin tavoitettava ryhmä. Työ- ja aikapaineiden takia osa esimiehistä ei osallistunut tutkimukseen, vaikka he kertoivat olevansa kiinnostuneita siitä. Tutkimukseen osallistui 38 esimiestä, jotka työskentelivät erityyppisissä organisaatioissa ja tehtävissä, kuten palvelukoordinaattoreita, koulutuskeskusten johtajia, organisaatioiden sisäisten ohjelmien tai hankkeiden päälliköitä sekä IAG-organisaatioiden päälliköitä ja kaupunginhallinnon työllisyysyksiköiden esimiehiä.

Tulokset

Yhteenvedo akateemisista näkökohdista

Kussakin maassa toteutettiin työpöytä tutkimus, jossa selvitettiin IAG-käytäntöjen tehokkuutta akateemisesta näkökulmasta. Seuraavassa on yhteenvedo tutkimuksissa havaituista yhtäläisyyksistä:

kaikissa kansallisissa selvityksissä IAG-palveluiden tarkoituksiksi määritettiin yksilön ammatillista kehittymistä koskevien päätösten ja suunnitelmien, kuten jatko-opintoja tai työllistymistä koskevien suunnitelmien, tukeminen.

Toinen useimmissa määrittämissä mainittu tekijä on itsetutkiskelu. IAG-palveluiden tulisi tukea yksilön pohdintaa omista resursseistaan ja osaamisestaan sekä ammatillista tulevaisuutta koskevista tarpeistaan ja kehitystoiveistaan, jotta hän oppii paremmin hyödyntämään kykyjään ja pystyy siten saavuttamaan täyden potentiaalinsa.

Neljässä kuudesta kansallisesta selvityksestä korostetaan, että IAG-ohjaajien on tärkeä tukea asiakkaiden omatoimisuutta tarjoamalla heille tietoa, selittämällä heille, miten järjestelmä toimii, sekä kannustamalla heitä itsetutkiskeluun. Kun asiakkaiden itseohjautuvuustaitoja kehitetään, he kykenevät myös tekemään omatoimisia päätöksiä.

Guide 2.0 -tutkimus – tehokkaiden käytäntöjen mittarit

Kun ohjaajilta ja esimiehiltä kysyttiin, mitkä mittarit osoittavat, että IAG-palvelu toimii tehokkaasti, ensimmäinen vastaus oli tapaukset, joissa asiakas työllistyy tai saa koulutuspaikan ja oppii uusia mitattavissa olevia taitoja. Tarkemmissa keskusteluissa kävi ilmi, että pelkkä työpaikan löytäminen ilman ohjausta ei välttämättä ole asiakkaan parhaan edun mukaista, sillä työ ei välttämättä vastaa asiakkaan toiveita tai se voi estää asiakasta löytämään tutkintoaan paremmin vastaavan työn. Siksi monet ohjaajat pitivät myös pieniä edistysaskeleita asiakkaan polulla kohti työllistymistä tai koulutuspaikkaa tehokkaan käytännön tai onnistumisen mittareina. Tällaisia edistysaskeleita voivat

olla esimerkiksi ansioluettelon laatiminen sekä heikommin mitattavissa olevat tapahtumat, kuten asiakkaan itseluottamuksen vahvistuminen tai se, kun ilman suuntaa oleva tai motivaation puutteesta kärsivä asiakas alkaa kehitellä omia ideoita ja muodostaa myönteisen näkemyksen työllistymisestään.

Guide 2.0 -tutkimus – tehokkaiden käytäntöjen taustatekijät

Tutkimukseen osallistuneet ohjaajat mainitsivat lukuisia tekijöitä, jotka vaikuttavat IAG-käytäntöjen tehokkuuteen. Nämä tekijät voidaan jakaa seuraavaan viiteen ryhmään: palvelumuotoilu, ohjaajan asenne ja taidot, IAG-palveluiden saatavuus, asiakkaan elämäntilanne ja (paikallinen) IAG-järjestelmä.

Palvelumuotoilu

Tämän ryhmän tekijät liittyvät arvoihin ja siihen, miten organisaatio on suunniteltu ja millaista palvelua ja tukea se tarjoaa. Tärkeimpiä tässä ryhmässä mainittuja tekijöitä ovat muun muassa seuraavat:

- pitkäkestoisen tuen tarjoaminen asiakkaille vaikuttaa olevan erityisen tärkeää IAG-prosessin tehokkuuden kannalta. Tämä sisältää asiakkaan tukemisen kaikissa prosessin vaiheissa eli ei pelkästään ohjausvaiheessa vaan myös työnhaun aikana ja jopa työsuhteen alkuvaiheessa;
- IAG-palvelut tulisi suunnitella niin, että nuorten asiakkaiden haasteet ja IAG-prosessin onnistumista vaikeuttavat, esimerkiksi mielenterveyteen, riippuvuuksiin tai asumiseen liittyvät,

ongelmat kyetään tunnistamaan ja niihin pystytään reagoimaan;

- palveluntarjoajan tulisi pyrkiä luomaan vakaat suhteet eri alojen työnantajiin. Tämän tulisi olla esimiehen tai tehtävään erikseen nimetyn henkilön vastuulla, eikä sen tulisi riippua ohjaajien henkilökohtaisista verkostoista.

Ohjaaja

Tämä ryhmä sisältää IAG-ohjaajiin ja heidän taitoihinsa, tietoihinsa ja asenteisiinsa liittyviä tekijöitä:

- nuorille aikuisille on erittäin tärkeää, että he kokevat ohjaajan ystävälliseksi ja avoimeksi henkilöksi;
- ohjaajan tulisi kohdella nuoria aikuisia yksilöinä ja kiinnittää huomiota myös omiin ennakkoluuloihinsa ja yleistyksiinsä IAG-prosessin aikana;
- ohjaajalla on oltava syvä ymmärrys työelämän ja paikallisten työmarkkinoiden muutoksista;
- ohjaajan on kyettävä rakentamaan aito ja luottamuksellinen suhde nuoriin asiakkaisiin.

IAG-ohjauksen sopiminen

Tällä tarkoitetaan konkreettista IAG-ohjauksen sopimista ohjaajan ja nuoren aikuisen välillä. Yksi esimerkki tämän ryhmän tärkeimmistä tekijöistä on

- palveluiden helppo saatavuus. Tämä nostettiin esiin yhtenä merkittävimmistä tekijöistä useissa haastatteluissa ja ryhmäkeskusteluissa, ja sillä viitattiin sekä maantieteelliseen saatavuuteen että ajanvarauksen helppouteen.

Nuoren asiakkaan elämäntilanne

Useat eri tekijät nuoren aikuisen elämässä voivat vaikuttaa IAG-prosessin onnistumiseen ja tehokkuuteen. Joitakin yleisimmin mainittuja tekijöitä ovat esimerkiksi seuraavat:

- osallistuuko asiakas prosessiin omasta tahdostaan vai kokeeko hän olevansa pakotettu osallistumaan. Vaikka nuori osallistuisi IAG-prosessiin vapaaehtoisesti, on silti tärkeää, että hän on halukas avoimesti pohtimaan aiempia ja nykyisiä toiveitaan sekä oppimaan uutta;
- nuoren aikuisen avoimuus ja resurssit voivat kuitenkin riippua myös muista asioista, kuten mielenterveyteen, riippuvuuteen tai asumiseen liittyvistä ongelmista, jotka tulisi ratkaista työllistymiseen ja ammatilliseen kehittymiseen tähtäävän prosessin aikana tai ennen sen käynnistämistä.

(Paikallinen) ohjausjärjestelmä

Nämä tekijät liittyvät IAG-palveluntuottajan asemaan työmarkkinoilla ja paikallisissa verkostoissa. Tehokkaiden ohjauspalveluiden kannalta tärkeinä tekijöinä pidettiin muun muassa seuraavia:

- organisaatioiden välinen verkostoituminen eli eri viranomaisten välinen yhteistyö;
- asiakkaiden luottamusta IAG-palveluihin on vahvistettava kehittämällä yhteiset laatustandardit;
- yrityksille on suunnitellusti tarjottava ohjausta siitä, miten ne voivat työllistää nuoria aikuisia, joilla on vaikeuksia siirtyä työelämään.

Esimerkkejä tehokkaista

käytännöistä,

lähestymistavoista,

menetelmistä ja materiaaleista

Haastattelujen ja ryhmäkeskustelujen yhteydessä, ja etenkin keskusteltaessa tehokkaiden käytäntöjen taustatekijöistä, osallistujat luettelivat lukuisia tehokkaiksi

tai IAG-palveluiden tehokkuutta lisääviksi koettuja lähestymistapoja, työkaluja, menetelmiä ja käytäntöjä.

Mainitut lähestymistavat, työkalut, menetelmät ja käytännöt ovat hyvin monipuolisia, mikä osoittaa, että IAG-palveluiden tehokkuutta voidaan mitata ja tukea usealla eri tasolla. Tässä julkaisussa esitetään yhteenveto selvityksen aikana ilmi tulleista hyvistä käytännöistä. Yksityiskohtainen luettelo kaikista kirjatuista esimerkeistä ja referensseistä on metodologisen käsikirjan liitteessä B.

Palvelumuotoilu ja toimintaa ohjaavat arvot

Tämä kategoria sisältää esimerkkejä hyvistä käytännöistä, jotka liittyvät palveluiden muotoiluun ja niiden taustalla oleviin arvoihin ja perusperiaatteisiin. Muun muassa seuraavia toimenpiteitä suositeltiin: nuorille aikuisille tulisi tarjota kokonaisvaltaisia ohjauspalveluita; tiimeihin tulisi valita ammatilliselta taustaltaan vaihtelevia henkilöitä; organisaatioiden tulisi toimia yhteistyössä ja tarjota monialaisia tukipalveluita, joiden kautta asiakkaat saavat apua myös mielenterveys- ja talousongelmissa.

IAG-palveluita täydentävät ja tukevat työkalut

Tähän kategoriaan sisältyy (pääasiassa teknisiä) työkaluja koskevia suosituksia, kuten asiakkaiden kykyjä ja potentiaalia mittaavia testejä. Yksi suositeltu työkalu on verkkopohjainen alusta, joka yhdistää alueen työnantajien työtarjoukset sekä IAG-asiakkaiden ansioluettelot. Toinen osallistujien käyttämä ja suositteloima työkalu on Microsoft Teams -sovellus. Sen avulla voi pitää epävirallisemmin ja välittömämmin yhteyttä nuoriin aikuisiin ja ryhmiin sekä myös jakaa luottamuksellisia tietoja, sillä sovellus täyttää EU:n yleisen tietosuojasetuksen vaatimukset.

Aktivointitoimet

Useimmat IAG-prosessissa tehokkaiksi havaitut hyvät käytännöt koskevat aktivointitoimia. Yksi esiin nostettu esimerkki oli ”School of 2nd Chance”, joka tarjoaa ilman tutkintoa jääneille henkilöille mahdollisuuden päättää opintonsa enemmän yksilöllistä tukea tarjoavassa ympäristössä. Muita mainittuja esimerkkejä olivat muun muassa erityyppiset asiakkaille ja työnantajille suunnattuihin tukiohjelmiin sisältyvät harjoittelut ja oppisopimusopiskelut.

Käytännöt ja tutkimustoiminta

Osallistajat nostivat esiin myös käytäntöjä, joissa keskitytään nuorten aikuisten tarpeisiin ja tuetaan rahallisesti laadukkaita työllisyys-, jatkokoulutus- ja IAG-palveluita tarjoavia organisaatioita. Lisäksi osallistajat pitivät tärkeänä tutkimusta työmarkkinoiden aktivointikäytäntöjen täytäntöönpanosta ja tehokkuudesta ja työttömyyden psykologisista vaikutuksista.

Havaitut puutteet ja kehityskohteet

Tutkimuksessa selvitettiin myös ohjaajien, esimiesten ja nuorten asiakkaiden näkemyksiä IAG-sektorin nykyisistä puutteista ja haasteista. Tässä yhteenvedossa nostetaan esiin muutamia näiden kolmen sidosryhmän mainitsemia seikkoja. Metodologisessa käsikirjassa kuvataan yksityiskohtaisemmin haasteita.

Ohjaajien näkemykset

Useimmat ryhmäkeskusteluihin ja haastatteluihin osallistuneista ohjaajista toivoivat enemmän täydennyskoulutusta ja kritisoivat koulutustarjonnan puutetta tai

sitä, ettei heille ollut tarjottu mahdollisuutta osallistua täydennyskoulutukseen moneen vuoteen.

Paikallisista olosuhteista keskusteltaessa ohjaajat kokivat seurattavien tapausten suuren määrän haasteellisena. Asiakaskohtaiseen ohjaukseen käytettävästä rajatusta ajasta osa kuluu myös tiukkojen byrokratiavaatimusten täyttämiseen.

Nuorten aikuisten tarpeiden huomioiminen ohjaustyössä ja pyrkimys täyttää institutionaaliset tavoitteet tai rahoitusvaatimukset voivat aiheuttaa ohjaajille ristiriitaisia tunteita, jos he kokevat, että nuori asiakas tarvitsisi lisätukea tai enemmän heidän aikaansa, mutta resurssit eivät salli useampia tapaamisia.

Esimiesten näkemykset

Esimiesten suurimpia huolenaiheita on palveluiden rahoittaminen. Esimiehet ovat tietoisia ohjaajien suurista tapausmääristä ja siitä, että tämä heikentää ohjaustyön tehokkuutta. Toisaalta rahoitusta on saatavilla vain rajatusti ja rahoituksen hakemiseen liittyy aina byrokratiaa ja hallinnollista työtä organisaatiolta.

Esimiehet ovat myös huolissaan siitä, ettei kohderyhmä eli nuoret aikuiset tunne heidän palveluitaan. Heidän mukaansa kohderyhmäviestinnässä on puutteita ja IAG-palveluista olisi keskusteltava enemmän julkisissa yhteyksissä.

Esimiesten mielestä yhteydenpitoa työnantajien kanssa on myös merkittävästi lisättävä, jotta asiakkaille voidaan tarjota monipuolisempia työmahdollisuuksia ja harjoittelupaikkoja. Lisäksi he pitivät tärkeänä työskennellä suoraan työnantajien kanssa, jotta työnantajille voidaan kertoa erilaisista keinoista, joilla nämä voivat tarjota työtä (tai työkokemusta) nuorille aikuisille, ja jotta työnantajia

voidaan tukea näihin keinoihin liittyvissä hallinnollisissa tehtävissä.

Nuorten aikuisten näkemykset

Monet ryhmäkeskusteluihin osallistuneet nuoret kertoivat IAG-ohjaustilanteista, joissa he kokivat, ettei ohjaaja kohdellut heitä yksilönä vaan ”ongelmana”, ”pelkkänä numerona” tai ”yhtenä monista tapauksista”. Tällainen tunne voi toisinaan johtaa sisäiseen vastustukseen koko prosessia kohtaan sekä aiheuttaa epäluuloa, että IAG-prosessista olisi hyötyä. Nuorille asiakkaille tehokkaan ohjausprosessin tärkein tekijä on aito kohtaaminen ohjaajan kanssa.

Osallistujat olivat hyvin tietoisia IAG-organisaatioihin kohdistuvista paineista täyttää tietyt kiintiöt ja osoittaa toimintansa tehokkuuden myös rahoitusviranomaisille. Jotkut osallistujat olivat myös kokeneet, että heitä painostetaan työmarkkinoiden tarpeiden sanelemaan suuntaan tai osallistumaan koulutuksiin, jotka eivät vastaa heidän urahaaveitaan. Useimmat nuoret olivat sitä mieltä, että IAG-palveluiden tulisi kannustaa omatoimisuuteen eikä niitä pitäisi tarjota kiintiöiden pohjalta.

Nuorille aikuisille suunnatuista IAG-palveluista pitäisi tiedottaa kaikissa kouluissa, ja palveluntarjoajien tulisi mukauttaa toimintaansa verkossa nuoren kohderyhmänsä tarpeisiin.

Yksi nuorten aikuisten esiin nostamista huolenaiheista oli ohjaustilanteissa käytetty kieli. He kokivat olonsa epä mukavaksi tilanteissa, joissa ohjaaja käytti ”ohjausslangia” eli heille tuntematonta ammattikieltä, jota yleensä käyttävät viranomaiset ja ammattilaiset ja josta nuorilla ei ole aiempaa kokemusta.

Yhteenveto ja merkitys

Tutkimuksen haastatteluihin ja ryhmäkeskusteluihin osallistui yhteensä 184 IAG-ohjaajaa, esimiestä ja nuorta aikuista. Tulosten mukaan kuuden hankekaupungin (Tampereen, Dublinin, Triesten, Marseillen, Lontoon ja Berliinin) IAG-käytännöt ovat hyvin laaja-alaisia ja monitahoisia. Vaikka puitteet ja rakenteet vaihtelevatkin maiden välillä kansallisen lainsäädännön, rahoituksen rakenteiden ja perinteiden vuoksi, IAG-käytäntöjen tehokasta täytäntöönpanoa koskevat paikalliset näkemykset sekä haasteet ja kehitystarpeet ovat monin tavoin samankaltaisia. Guide 2.0 -hankkeen osallistava lähestymistapa tarjosi mahdollisuuden selvittää eri sidosryhmien näkemyksiä sekä yksilöllisiä alueellisia olosuhteita ja erikoispiirteitä.

Sekä akateemisen että ammatillisen selvityksen perusteella tehokkaissa IAG-käytännöissä korostuvat kokonaisvaltainen lähestymistapa ohjaukseen, IAG-asiakkaiden omatoimisuuden tukeminen sekä uusien taitojen ja tiedon hankkiminen. Ohjaajat ja esimiehet ovat tästä samaa mieltä, vaikkakin heidän kokemuksensa työnsä onnistumisesta ja tehokkuudesta riippuu myös siitä, onnistuvatko he löytämään työ- ja harjoittelupaikkoja asiakkailleen. Nuorten aikuisten ja asiakkaiden näkökulmasta IAG-prosessi toimii tehokkaasti silloin, kun he kokevat, että heitä kohdellaan yksilöinä ja että he saavat pitkäaikaista tukea kaikissa tilanteissa ja esteissä, joista heidän on suoriuduttava saadakseen työ- tai koulutuspaikan.

Selvityksessä tutkittiin myös tehokkaiden IAG-käytäntöjen taustatekijöitä. Tulosten mukaan nämä edellytykset ovat hyvin moninaisia, ja lukuisat eri seikat voivat vaikuttaa IAG-palvelun laatuun tai ohjaajan ja nuoren aikuisen väliseen ohjaukseen.

Tärkeimmät Guide 2.0 -hankkeen sidosryhmien esiin nostamat seikat voidaan tiivistää seuraavasti:

Tehokkaat IAG-palvelut ovat riippumattomia ja helposti saatavilla ja tarjoavat turvallisen ympäristön sekä nuorelle aikuiselle että ohjaajalle. IAG-ohjauksen aikana asiakas ja ohjaaja luovat aidon ja rakentavan ohjaussuhteen, jonka tavoitteena on selvittää nuoren aikuisen tarpeet ja kannustaa häntä kehittämään itseluottamustaan ja omatoimisuuttaan ja osallistumaan yhteiskunnan toimintaan. Sen mukaan, mitkä nuoren asiakkaan tarpeet ja toiveet ovat, ohjaus voi tarkoittaa joko pitkäkestoista ohjaus- ja kehitysprosessia tai lyhytkestoista tukea työ- tai harjoittelupaikan löytämiseen tai työsuhteen alkuvaiheessa. Ohjaaja käyttäytyy ammattimaisesti ja hänellä on mahdollisuus jatkuvasti päivittää osaamistaan ja tietojaan etenkin työmarkkinoilla ja työelämässä tapahtuvista muutoksista. Tehokkaassa IAG-järjestelmässä, jossa eri viranomaiset toimivat yhteistyössä, myös muut nuorta vaivaavat asiat, kuten asumiseen tai mielenterveyteen liittyvät ongelmat, pyritään ratkaisemaan asianmukaisesti. Lisäksi tiivis yhteistyö työnantajien kanssa edistää nuorten siirtymistä työelämään.

Valitettavasti moniin edellä mainittuihin tekijöihin liittyy myös puutteita ja haasteita, jotka on ratkaistava. Useissa tapauksissa kehitystyötä hidastaa rahoituksen puute tai IAG-järjestelmän rakenteelliset esteet, kuten ohjaajien suuri työtaakka tai nuorten aikuisten riittämättömät mielenterveyspalvelut.

Tässä kohdassa käsitellyt puutteet ja haasteet osoittavat parhaiten, miten Guide 2.0 -hanke voi osaltaan edistää keskustelua IAG-ohjaajien täydennyskoulutuksen tarpeesta.

Guide- ja Guide+-hankkeissa kehitetyissä tapaustutkimuksissa käsitellyt osaamis- ja

aihealueet ovat yhä keskeisiä ja vastaavat useimpiin tässä selvityksessä tunnistettuihin puutteisiin ja haasteisiin. Esimerkiksi eettistä ohjausta koskeva osaamisalue liittyy läheisesti ohjaajien ja esimiesten kokemaan ristiriitaan kokonaisvaltaisen ohjausprosessin ja työ ensin -lähestymistavan välillä. Vastaavasti myös verkostoitumista ja kumppanuuksien rakentamista koskeva osaamisalue liittyy monien esiin nostamaan tarpeeseen lisätä viranomaisten välistä yhteistyötä ja verkostoitumista työnantajien kanssa.

On kuitenkin selvää, että myös uusien tapaustutkimuksien kehittäminen on tärkeää, jotta voimme tarjota IAG-ohjaajien täydennyskoulutukseen soveltuvia oppimateriaaleja, joissa huomioidaan IAG-työn nykyiset haasteet. Nopeasti muuttuvat työmarkkinat edellyttävät nuorilta ja ohjaajilta monipuolisia työllistettävyyttä parantavia taitoja sekä tietoon pohjautuvia päätöksiä IAG-esimiehiltä. Kehitettävien tapaustutkimusten aiheet vastaavat tässä selvityksessä sidosryhmien esiin nostamiin haasteisiin ja auttavat hankkeen kansainvälistä ammattiyhteisöä määrittämään, mitä osaamisalueita ja toimintaympäristöjä Guide 2.0 -hankkeessa kehitettävissä seitsemässä tapaustutkimuksessa tulisi käsitellä.

Yksi yleisimmin mainituista puutteista oli ohjaajien täydennyskoulutuksen puute. Tämä osoittaa, miksi on tärkeää edistää keskustelua IAG-sektorilla ohjaajien täydennyskoulutuksen tarpeesta, mikä on myös koko Good Guidance Stories -hankesarjan keskeisistä tavoitteista. Ohjaajien mukaan täydennyskoulutukseen osallistumisen suurimmat esteet ovat ajan ja organisaation tuen puute. Pyrimme Guide 2.0 -hankkeessa vastaamaan nimenomaan tähän ongelmaan tarjoamalla vapaasti saatavilla olevia verkko-oppimismateriaaleja, jotka soveltuvat useisiin eri tilanteisiin.